

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 305/2014-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť J. Š. a E. Š., zastúpených advokátom JUDr. Petrom Slezákom, Advokátska kancelária, Riazanská 48, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 154/08 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 356/2010 a v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 554/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. Š. a E. Š. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 154/08 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 356/2010 a v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 554/2012 p o r u š e n é b o l i .

2. J. Š. a E. Š. priznáva finančné zadost'učinenie v sume každému po 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Malacky p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, a v sume každému po 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. J. Š. a E. Š. priznáva úhradu trov konania v sume 340,90 € (slovom tristoštyridsať eur a deväťdesiat centov), ktorú s ú im Okresný súd Malacky a Krajský súd v Bratislave p o v i n n é vyplatiť spoločne a nerozdielne na účet ich právneho zástupcu JUDr. Petra Slezáka, Advokátska kancelária, Riazanská 48, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 305/2014-19 z 18. júna 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. Š. (ďalej len „sťažovateľ“) a E. Š. (ďalej len „sťažovateľka“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. Petrom Slezákom, vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Malacky (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 154/08 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 9 Co 356/2010 a sp. zn. 9 Co 554/2012.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovatelia uviedli:

„Návrhom na začatie konania zo dňa 26. 3. 2007 doručeným prvostupňovému súdu dňa 27. 3. 2007, sa navrhovatelia P. H., V. H. a A. H. domáhali proti J. Š. a E. Š. ako odporcom (sťažovateľom) určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti...

Sťažovatelia namietajú celkovú dĺžku súdneho konania. V súčasnosti predmetné súdne konanie prebieha už ôsmy rok. V konaní došlo zo strany prvostupňového aj odvolacieho súdu k viacerým prietahom v konaní, ako aj k rozhodnutiam, ktoré mali viaceré vady po formálnej i vecnej stránke...

Vzhľadom na celkové dlhoročné súdne konanie, ktoré prebieha (a prebiehalo) na Okresnom súde Malacky ako aj na Krajskom súde v Bratislave, musia sťažovatelia smerovať ústavnú sťažnosť voči všetkým súdom, ktoré zodpovedajú za zbytočné prietahy v konaní...

Zbytočné prietahy v predmetnom súdnom konaní sú spôsobené dvomi dôvodmi:

- nečinnosťou súdov v rámci dvoch stupňov súdneho konania, keď postupu súdov nebráni žiadna prekážka a

- neefektívnou... činnosťou súdov v rámci dvoch stupňov súdneho konania, keďže výsledok ich činnosti nesmeruje k odstráneniu stavu neistoty, ktorý žiadajú účastníci konania odstrániť pred príslušnými všeobecnými súdmi.

Neefektívnou činnosťou Okresného súdu Malacky je treba rozumieť aj to, že Okresný súd Malacky, nebol schopný doručiť riadne svoj rozsudok č. k. 5C 154/09-109 zo dňa 14. 7. 2008...

Odporcom neostávala iná možnosť, iba sa odvolať voči takémuto neúplnému rozsudku, nemohli sa teda kvalifikovane vyjadriť ku všetkým skutočnostiam.

Pre účastníkov je nepochopiteľné, že 55 dní po vyhlásení rozsudku Okresného súdu č. k. 5C 154/09-109 zo dňa 14. 7. 2008 v rámci toho istého stupňa, v tom istom súdnom konaní nariadi ten istý súd ďalšie pojednávanie, a to po pokyne druhostupňového súdu, bez jeho rozhodnutia. Po takomto pojednávaní dokonca odročil Okresný súd pojednávanie na neurčito a následne rozhodoval Krajský súd o odvolaní. Účastníkom v uvedenom prvostupňovom konaní plynuli dve 15 dňové lehoty na odvolanie.

Neefektívnou činnosťou Krajského súdu v Bratislave je treba rozumieť aj to, že hoci sa sťažovatelia voči rozsudku Okresného súdu Malacky č. k. 5C 154/09-109 zo dňa

14. 7. 2008 odvolali... odvolanie odporcov spolu so spisovým materiálom bolo Krajskému súdu v Bratislave doručené dňa 23. 1. 2009 s odstupom dlhého času:

- Krajský súd v Bratislave až dňa 5. 10. 2009, teda po viac ako ôsmich mesiacoch celý spis týkajúci sa predmetnej veci vrátil Okresnému súdu Malacky bez vecného preskúmaniu a bez rozhodnutia vo veci z dôvodu, že písomné vyhotovenie rozsudku Okresného súdu Malacky nie je úplné, pretože chýbala jeho neoddeliteľná súčasť – geometrický plán...

- Napriek tomu, že 13. 9. 2010 Okresný súd Malacky opäť predložil spis Krajskému súdu na ďalšie konanie, Krajský súd vytýčil pojednávanie na termín po viac ako jednom roku.

Z dôvodu nečinnosti, neefektívnosti a nezákonného postupu Okresného súdu Malacky a nečinnosti a následnej neefektívnej činnosti Krajského súdu v Bratislave nastala neprípustná situácia kedy viac ako dva roky a 10 mesiacov od podania odvolania odporcov nebolo na odvolacom súde vytýčené pojednávanie a nebolo rozhodnuté...

Nie je daná zložitosť prejednávanej právnej veci...

Sťažovateľ v 1. rade má 78 rokov a sťažovateľka v 2. rade má 72 rokov.

V súlade s rozhodnutím Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Sussmann proti Nemecku, (číslo sťažnosti 20024/92), zo dňa 31. augusta 1996 ods. 61 vysoký vek sťažovateľa je faktorom, ktorý si vyžaduje rýchle súdne konanie...

Aj keď súd vydal v rámci prebiehajúceho súdneho konania niekoľko súdnych rozhodnutí, ktoré neboli formálne alebo vecne správne, predmetné prieťahy v súdnom konaní trvajú už viac ako sedem rokov a aj z tohto dôvodu chybných rozhodnutí a postupov prvostupňového súdu došlo k vážnym chybám súdneho systému, za ktoré zodpovedá štát...

Činnosť prvostupňového a druhostupňového súdu je v rámci celého súdneho konania neefektívna a spôsobuje porušovanie ústavných práv sťažovateľov, spôsobuje im krivdu a beznádej...

Máme za to, že v napadnutom konaní dochádza k zbytočným prieťahom, ktoré nie sú spôsobené zložitou vecou, ani správaním účastníkov konania, ale sú spôsobené nečinnosťou súdov resp. neefektívnou činnosťou súdov v rámci dvoch stupňov...

Ani Okresný súd Malacky ani Krajský súd v Bratislave a príslušný senát svoju prácu nezorganizoval tak, aby sa mohlo právo sťažovateľov v predmetnom prípade objektívne realizovať.“

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Okresný súd Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 5C 154/08 a Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9Co 356/2010 sp. zn. 9Co 554/2012 porušil základné právo J. Š. a E. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy... a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“

2. Okresnému súdu Malacky prikazuje, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 5C 154/08 konal bez zbytočných prieťahov.

3. J. Š. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 €..., ktoré mu je Okresný súd Malacky povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. E. Š. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 €..., ktoré mu je Okresný súd Malacky povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. J. Š. a E. Š. priznáva spoločne a nerozdielne náhradu trov právneho zastúpenia v sume 340,90 €..., ktorú je Okresný súd Malacky povinný vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. Petra Slezáka..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Na výzvu ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. Spr 2223/14 z 21. augusta 2014 a predseda krajského súdu listom sp. zn. Spr 3410/14 z 5. augusta 2014. Právny zástupca sťažovateľov zaujal k vyjadreniam stanovisko 18. septembra 2014.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol:

„Rozborom predmetnej veci som zistil, že pokiaľ ide o prieťahy v konaní na strane Okresného súdu Malacky, tieto možno identifikovať za obdobie:

1/ od 5.10.2009 – spis vrátený prípisom z odvolacieho súdu za účelom pripojenia geometrického plánu

do 13.9.2010 – spis po odstránení vady opätovne predložený odvolaciemu súdu

2/ od 31.7.2013 – vec zrušená a vrátená odvolaciemu súdu I. stupňa

do 10.6.2014 – termín pojednávania vo veci.

Pokiaľ ide o príčiny prietahov, tieto som vyhodnotil ako objektívne dôvody spočívajúce v nadmernej zaťažnosti okresného súdu, vrátane nezvládnuteľnej preťažnosti sudcu oddelenia 5C.“

Predseda krajského súdu vo vyjadrení uviedol:

„Dňa 30. 07. 2014 som požiadal JUDr. Magdalénu Florekovú, predsedníčku senátu 9Co tunajšieho súdu o vyjadrenie k sťažnosti...“

Predseda senátu vo svojom vyjadrení uviedla, že právna vec: P. H. a spol. c/a J. Š. a spol., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (vec pôvodne vedená na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 5C/154/2008) napadla prvý krát na Krajský súd v Bratislave dňa 23. 01. 2009..., kde bola vedená pod sp. zn. 9Co 25/2009. Na základe odvolania podaného odporcami v 1 a 2 rade proti rozsudku Okresného súdu Malacky č. k. 5C/154/2008-109 zo dňa 14. 07. 2008, tento súd prvého stupňa návrhu navrhovateľov vyhovel.

Súčasťou výroku prvostupňového rozsudku bol výrok, v zmysle ktorého mal byť geometrický plán vyhotovený... Ing. M. P., zo dňa 23. 11. 2006 neoddeliteľnou súčasťou rozsudku. Súdny spis bol Krajským súdom v Bratislave vrátený listom zo dňa 30. 09. 2009 (t. j. bez meritórneho vybavenia) prvostupňovému súdu s poukazom na zistenie, že spomínaný geometrický plán súčasť prvostupňového rozsudku netvorí, s usmernením súdu prvého stupňa, aby geometrický plán pevne spojil s uvedeným rozsudkom, tento odovzdal obom účastníkom konania, resp. ich právnym zástupcom a po odstránení tohto nedostatku súdny spis sp. zn. 5C/154/2008 opätovne predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní odporcov...

Po odstránení spomínaného pochybenia bol spisový materiál opätovne predložený odvolaciemu súdu dňa 13. 09. 2010... pod novou sp. zn. 9Co/356/2010. O odvolaní odporcov v 1 a 2 rade rozhodol odvolací súd na odvolacom pojednávaní uznesením č. k. 9Co/356/2010-275 zo dňa 29. 09. 2011 (termín odvolacieho pojednávania bol vytýčený dňa

29. 06. 2011, č. l. 228 spisu), ktorým napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Odvolací súd v rámci odvolacieho konania svojim uznesením č. k. 9Co/356/2010-222 zo dňa 06. 06. 2011 pripustil, aby do konania ako vedľajší účastník na strane odporcov v 1 a 2 rade vstúpila Slovenská republika, zastúpená Slovenským pozemkovým fondom. Odvolací súd v zrušujúcom uznesení poukazoval na nedostatočné zistenie skutkového stavu prvostupňovým súdom a predovšetkým nedostatočné odôvodnenie prvostupňového rozsudku.

O návrhu navrhovateľov rozhodol opätovne prvostupňový súd (v poradí druhým) rozsudkom č. k. 5C/154/2008-318 zo dňa 14. 06. 2012, a to tak, že návrh navrhovateľov zamietol v celom rozsahu. Uvedený rozsudok napadli odvolaním navrhovatelia v 1, 2 a 3 rade.

Právna vec s. zn. 5C/154/2008 bola predložená odvolaciemu súdu dňa 07. 11. 2012 pod sp. zn. 9Co/554/2012. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací svojim (v poradí druhým) uznesením č. k. 9Co/554/2012-358 zo dňa 25. 06. 2013 a to tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa opätovne zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s usmernením, že bude potrebné procesné rozhodnúť o zmene žalobného petitu navrhovateľov, o ktorej prvostupňový súd opomenul rozhodnúť a následne sa zaoberal otázkou vzájomného vzťahu medzi právom na ochranu vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov a podľa reštitučných predpisov, s poukazom na odvolaciemu súdu známu judikatúru. Odvolací súd považoval aj v poradí druhý rozsudok prvostupňového súdu za nedostatočne odôvodnený, keďže sa v ňom súd prvého stupňa buď vôbec nevysporiadal, alebo sa vysporiadal len povrchne s viacerými - pre posúdenie veci významnými -skutočnosťami.

K námietkam uvedeným v ústavnej sťažnosti predsedníčka senátu poznamenala, že lehoty, v ktorých v predmetnej právnej veci rozhodoval odvolací senát 9Co, boli ovplyvnené neustále sa zvyšujúcim nápadom vecí do senátu, ako aj skutočnosťou, že v rokoch 2009, 2010 bol výkon odvolacieho senátu 9Co poznačený jeho neúplným zložením z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti vtedajšej tretej členky senátu JUDr. Martiny Mišovicovej (od 05. 10. 2009 do 30. 11. 2009, ďalej od januára 2010 do 31. 05. 2010), čo malo za následok zvýšenie počtu nevybavených vecí a tým aj predĺženie lehôt, v ktorých senát 9Co rozhodoval.

Za účelom poskytnutia komplexných informácií pri vybavovaní predloženej ústavnej sťažnosti uvádzam, že Krajskému súdu v Bratislave bola dňa 06. 05. 2011 doručená sťažnosť sťažovateľov zo dňa 04. 05. 2011 na prietahy v súdnom konaní sp. zn. 9Co/356/2010 a dňa 11. 06. 2013 sťažnosť zo dňa 10. 06. 2013 na prietahy v súdnom konaní sp. zn. 9Co/554/2012. Predmetné sťažnosti boli zo strany tunajšieho súdu vyhodnotené odpoveďou zo dňa 16. 05. 2011 (Spr. 2096/11) a odpoveďou zo dňa 25. 06. 2013 (Spr. 2181/13) ako dôvodné.

V tejto súvislosti poukazujem na skutočnosť, že napriek garancii práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je potrebné skúmať vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu a je nevyhnutné, aby sa pri skúmaní prietahov v konaní prihliadalo na viaceré konkrétne aspekty, medzi ktoré okrem iného patrí aj postup súdu v prejednávanej veci. Tak ako vo svojom vyjadrení uviedla predsedníčka senátu 9Co, prietahy v predmetných súdnych konaniach boli objektívneho charakteru, zapríčinené predovšetkým vysokým nápadom do tohto senátu 9Co v danom období a v druhom prípade aj dlhodobou práceneschopnosťou členky senátu.“

Právny zástupca sťažovateľov vo svojom podaní k vyjadreniu okresného súdu a krajského súdu uviedol najmä:

„... sťažovatelia... sa v plnom rozsahu pridržiavajú obsahu svojej sťažnosti zo dňa 14.4.2014. Vyjadrenie Krajského súdu v Bratislave č. Spr. 3410/14, ani vyjadrenie Okresného súdu Malacky č. Spr. 2223/14 nijako nevyvracia ani nezmierňuje spôsobené prietahy súdneho konania.

Je potrebné zohľadniť skutočnosť, že vec sa v súčasnosti, po dvojinštančných prietahoch, ešte stále prejednáva na prvostupňovom súde a to napriek tomu, že súdne konanie začalo dňa 27.3.2007. Súdne konanie tak prebieha približne sedem a pol roka a pri využití opravného prostriedku po prvostupňovom rozhodnutí nie je možné v krátkom čase predpokladať právoplatné skončenie súdneho konania.

Prietahy v konaní holi spôsobené nielen nečinnosťou súdov v rámci dvoch stupňov súdneho konania, ale aj nesprávnou činnosťou súdov.

Máme za to, že ak by sa sudy pridržiavali aplikovateľných rozhodnutí najvyšších súdov a ústavných súdov Slovenskej republiky a Českej republiky, ako aj rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, týkajúcich sa dodržiavania princípov právnej istoty, princípov dobrej viery, aplikovania zásady o povinnosti zodpovedne sa starať o svoje práva, už dávno by mohli mať sudy vec právoplatne ukončenú.

Je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že jeden zo sťažovateľov má 78 rokov a druhý 72 rokov, pričom obaja boli vtiahnutí do súdneho sporu na strane žalovaných. Podstata sporu pritom vôbec nespočíva v žiadnom ich zavinení (čo je vzhľadom na priebeh konaní nepochybné pre sudy, ako aj pre obidve strany sporu), ale naopak v nenáležitom spochybňovaní právneho a faktického stavu, týkajúceho sa vlastníctva žalovaných a ich právneho predchodcu – štátu, pričom tento právny a faktický stav tu nepochybný existoval viac ako 50 rokov pred podaním žaloby.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 5 C 154/2008:

Dňa 27. marca 2007 bola na Okresný súd Bratislava IV doručená žaloba žalobcov 1. P. H., 2. V. H., 3. A. H. proti sťažovateľom o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Bola zaevidovaná pod sp. zn. 19 C 60/07.

Dňa 10. mája 2007 Okresný súd Bratislava IV zaslal právnej zástupkyňi žalobcov (JUDr. Gúčikovej) a sťažovateľom „poučenie a výzvu“ podľa § 114 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Dňa 28. mája 2007 sťažovateľ doručil listinné dôkazy.

Dňa 6. júla 2007 právny zástupca sťažovateľov požiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 26. júl 2007 z dôvodu čerpania dovolenky.

Dňa 26. júla 2007 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci neboli prítomní. Prítomná bola len právna zástupkyňa žalobcov. Bolo odročené na 12. november 2007.

Dňa 12. novembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie. Navrhovatelia a ich právna zástupkyňa boli prítomní. Sťažovateľka nebola prítomná. Sťažovateľ bol prítomný. Pojednávanie bolo odročené na 28. január 2008. Právnomu zástupcovi sťažovateľov bolo uložené v lehote 14 dní zaslať Okresnému súdu Bratislava IV overené fotokópie listinných dôkazov.

Dňa 16. novembra 2007 právny zástupca sťažovateľov doručil listinné dôkazy.

Dňa 17. decembra 2007 konajúca sudkyňa upovedomila účastníkov, že pojednávanie nariadené na 28. január 2008 sa neuskutoční z dôvodu prechodu výkonu súdnictva na Okresný súd Malacky.

Dňa 27. marca 2008 Okresného súdu Malacky potvrdil prijatie návrhu. Veci bola pridelená spisová značka 5 C 154/2008.

Dňa 12. júna 2008 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci boli prítomní. Pojednávanie bolo odročené na 8. júl 2008. Navrhovateľka v 1. rade mala predložiť súdu rodný list.

Dňa 8. júla 2008 sa uskutočnilo pojednávanie. Jeden zo žalobcov a ich právny zástupca boli prítomní. Sťažovatelia boli prítomní. Bolo odročené na 14. júl 2008 na účely vyhlásenia rozsudku.

Dňa 14. júla 2008 sa uskutočnilo pojednávanie. Za navrhovateľov bol prítomný len právny zástupca. Sťažovateľ bol prítomný. Sťažovateľka nebola prítomná. Bol vyhlásený rozsudok.

Dňa 27. augusta 2008 bolo doručené podanie sťažovateľov – odvolanie plnej moci udelenej JUDr. Vágovi, a súčasne bola doručená plná moc udelená JUDr. Slezákovi.

Dňa 9. septembra 2008 konajúci sudca požiadal predsedu okresného súdu o predĺženie lehoty na vypracovanie rozsudku. Predseda okresného súdu lehotu predĺžil do 30. septembra 2008.

Dňa 26. novembra 2008 sťažovatelia doručili odvolanie proti rozsudku. Súčasne doručili aj kópiu podnetu na podanie protestu prokurátora, ktorý podal sťažovateľ.

Dňa 10. decembra 2008 okresný súd zaslal odvolanie navrhovateľom s tým, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadrili.

Dňa 10. decembra 2008 okresný súd uznesením uložil sťažovateľom zaplatiť 3 000 Sk z titulu súdneho poplatku za odvolanie.

Dňa 22. decembra 2008 sťažovatelia zaplatili súdny poplatok.

Dňa 22. decembra 2008 bolo doručené vyjadrenie navrhovateľov.

Dňa 23. januára 2009 bol spis doručený Krajskému súdu v Bratislave. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 9 Co 25/09.

Dňa 16. júla 2009 sťažovatelia doplnili odvolanie.

Dňa 5. októbra 2009 bol spis vrátený okresnému súdu bez meritórneho rozhodnutia.

Dňa 19. júla 2010 okresný súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľov na doloženie dokladov pre súdne konanie v lehote 10 dní.

Dňa 22. júla 2010 právny zástupca navrhovateľov doručil geometrický plán č. 164/06.

Dňa 7. septembra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie. Navrhovatelia neboli prítomní. Sťažovateľ bol prítomný. Sťažovateľka nebola prítomná. Bolo odročené na neurčito, s tým, že spis bude predložený krajskému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 13. septembra 2010 bol spis doručený krajskému súdu.

Dňa 24. septembra 2010 sťažovatelia doručili okresnému súdu „*vyjadrenie k rozsudku po opakovanom doručení a doplnenie skutočností a dôkazov potvrdzujúcich nesprávne rozhodnutie a postup okresného súdu Malacky*“.

Dňa 6. októbra 2010 bolo podanie sťažovateľov doručené krajskému súdu. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 9 Co 356/2010.

Dňa 10. mája 2011 krajský súd vyzval Slovenský pozemkový fond na oznámenie, či vstupuje do označeného konania. Súčasne vyzval právneho zástupcu navrhovateľov, aby sa vyjadril k návrhu sťažovateľov, aby do konania ako vedľajší účastník vstúpil Slovenský pozemkový fond.

Dňa 26. mája 2011 Slovenský pozemkový fond oznámil, že vstupuje do konania na strane odporcov.

Dňa 31. mája 2011 právny zástupca navrhovateľov oznámil, že nesúhlasia so vstupom Slovenského pozemkového fondu ako vedľajšieho účastníka.

Dňa 6. júna 2011 krajský súd uznesením sp. zn. 9 Co 356/2010 pripustil vstup Slovenského pozemkového fondu do konania.

Dňa 19. júla 2011 bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie vedľajšieho účastníka.

Dňa 23. septembra 2011 bolo doručené vyjadrenie sťažovateľov k vyjadreniu vedľajšieho účastníka.

Dňa 29. septembra 2011 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde. Navrhovatelia neboli prítomní. Sťažovateľ bol prítomný. Odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 23. novembra 2011 bol spis doručený okresnému súdu.

Dňa 10. mája 2012 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie. Navrhovatelia neboli prítomní, len ich právny zástupca. Sťažovateľ bol prítomný. Bolo odročené na 7. jún 2012. Okresný súd mal požiadať o pripojenie dedičského spisu Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 1 D 6961/93 a spisu z Obvodného pozemkového úradu Malacky (žiadosť z 11. mája 2012).

Dňa 7. júna 2012 sa uskutočnilo pojednávanie. Navrhovatelia neboli prítomní, len ich právny zástupca. Sťažovatelia neboli prítomní. Prítomní boli len právni zástupcovia účastníkov. Bolo odročené na 14. jún 2012.

Dňa 4. júna 2012 právna zástupkyňa navrhovateľov doručila „*návrh na zmenu petitu*“.

Dňa 14. júna 2012 sa uskutočnilo pojednávanie. Navrhovatelia neboli prítomní, prítomný bol ich právny zástupca. Sťažovateľ bol prítomný. Bol vyhlásený rozsudok: „*Súd návrh zamietá.*“

Dňa 9. júla 2012 konajúci sudca požiadal o predĺženie lehoty na vypracovanie rozsudku. Predseda okresného súdu ju predĺžil do 10. augusta 2012.

Dňa 15. augusta 2012 bolo doručené odvolanie navrhovateľov.

Dňa 22. augusta 2012 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľov a právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, aby oznámili, či súhlasia s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.

Dňa 22. augusta 2012 okresný súd uznesením uložil navrhovateľom zaplatiť súdny poplatok za odvolanie.

Dňa 10. septembra 2012 sa sťažovatelia vyjadrili k odvolaniu navrhovateľov.

Dňa 25. septembra 2012 sa vedľajší účastník vyjadril k odvolaniu navrhovateľov.

Dňa 7. novembra 2012 bol spis doručený krajskému súdu. Bol zaevidovaný pod sp. zn. 9 Co 554/12.

Dňa 29. novembra 2012 sťažovatelia zobrali späť sťažnosť na prietahy v konaní zo 16. októbra 2012, žiadali, aby nebola vybavovaná.

Dňa 25. februára 2013 Slovenský pozemkový fond oznámil odvolanie plnej moci udelenej Mgr. Petrovi Bollardtovi.

Dňa 9. apríla 2013 sťažovatelia podali krajskému súdu „*žiadost' o konanie a rozhodnutie vo veci*“.

Dňa 31. júla 2013 bol spis vrátený okresnému súdu s uznesením sp. zn. 9 Co 554/2012 z 25. júna 2013, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 28. apríla 2014 bol nariadený termín pojednávania na 10. jún 2014. Tento termín bol zrušený z dôvodu ospravedlnenia právnej zástupkyne navrhovateľov.

Dňa 1. júla 2014 sa uskutočnilo pojednávanie. Prítomní boli právni zástupcovia účastníkov. Bolo odročené na 2. september 2014.

Dňa 2. septembra 2014 sa uskutočnilo pojednávanie, za sťažovateľov bol prítomný ich právny zástupca. Bolo odročené na účely vyhlásenia rozsudku na 23. september 2014.

Dňa 23. septembra 2014 sa uskutočnilo pojednávanie. Prítomní boli právni zástupcovia účastníkov. Bol vyhlásený rozsudok.

Dňa 8. októbra 2014 doručili sťažovatelia odvolanie proti rozsudku.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 154/08 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľov – v procesnom postavení poškodených – na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Zložitou veci neargumentovali ani predsedovia namietaných súdov.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ťarchu sťažovateľov pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom:

a) okresného súdu – konanie na tomto súde trvá 7 rokov, čo je už samo osebe neprimerané, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že spis sa niekoľkokrát v dôsledku opravného prostriedku sťažovateľov nachádzal na krajskom súde. Skutočnosť, že odvolací súd musel z dôvodu nedostatočného zistenia skutkového stavu prvostupňovým súdom, ako aj pre nedostatočné odôvodnenie prvostupňového rozsudku niektoré rozhodnutia okresného súdu zrušiť, vypovedá o neefektívnom a nesústreďenom postupe okresného súdu.

Okrem toho ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov nečinný od 5. októbra 2009 do 19. júna 2010 (8 mesiacov), od 31. júla 2013 do 1. júla 2014 (6 mesiacov). Okresný súd teda v období viac ako jedeného roka nevykonal vo veci žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov. Uvedená nečinnosť má charakter zbytočných priet'ahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru. K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným

prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov konania, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Objektívne dôvody, na ktoré poukázal predseda okresného súdu, nebolo možné akceptovať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom citovanú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním napr. na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení súdu (I. ÚS 6/06);

b) krajského súdu – v priebehu siedmich rokov sa vec viackrát nachádzala na krajskom súde z dôvodu opravných prostriedkov sťažovateľov. Po odvolaní sťažovateľov proti rozsudku zo 14. júla 2008 krajský súd 23. januára 2009 vec len zaevidoval (sp. zn. 9 Co 25/09) a následne 5. októbra 2009, teda po 10 mesiacoch, vrátil okresnému súdu bez meritórneho rozhodnutia. Toto obdobie ústavný súd považuje za obdobie nečinnosti krajského súdu.

Ďalších 6 mesiacov bol krajský súd nečinný od 6. októbra 2010 do 10. mája 2011. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 9 Co 356/2010.

Na krajskom súde bolo ďalšie konanie vedené pod sp. zn. 9 Co 554/2012. Aj toto konanie je poznačené prieťahmi minimálne v období od 7. novembra 2012 do 25. júna

2013, teda 7 mesiacov (konanie pod touto spisovou značkou však sťažovatelia nenamietali, preto na toto obdobie nečinnosti krajského súdu ústavný súd neprihliadal. Celkovo bol teda krajský súd v namietaných konaniach nečinný 16 mesiacov.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom aj krajským súdom tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1 a 2.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia požadovali priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške po 2 500 € pre každého s odôvodnením, že treba „*zohľadniť skutočnosť, že jeden zo sťažovateľov má 78 rokov a druhý 72 rokov, pričom obaja boli vtiahnutí do súdneho sporu na strane žalovaných. Podstata sporu pritom vôbec nespočíva v žiadnom ich zavinení (čo je vzhľadom na priebeh konaní nepochybné pre súdy, ako aj pre obidve strany sporu), ale naopak v nenáležitom spochybňovaní právneho a faktického stavu, týkajúceho sa vlastníctva žalovaných a ich právneho predchodcu – štátu, pričom tento právny a faktický stav tu nepochybný existoval viac ako 50 rokov pred podaním žaloby.*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov, najmä na neobyčajne dlhé trvanie napadnutého konania, ako aj vzhľadom na povahu veci považuje za primerané v takej výške, ako požadovali, teda po 2 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3 a 4.

Ústavný súd napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním advokátom JUDr. Petrom Slezákom. Sťažovatelia žiadali, aby im ústavný súd priznal úhradu trov konania v celkovej sume 340,00 €.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia neodporuje vyhláške Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, preto ústavný súd priznal sťažovateľom náhradu trov právneho zastúpenia v sume 340,90 €.

Trovy konania sú okresný súd a krajský súd povinné zaplatiť každý po 170,45 € na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku v bode 4 tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2014